

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, КАФЕДРА ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ

Назва освітнього компонента: <i>Обов'язковий / вибірковий:</i>	«Європейські цінності у професійній підготовці філологів» <i>вибірковий</i>
Ступінь освіти: <i>Освітня програма:</i>	Бакалавр <i>Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</i>
Рік / семестр / курс:	2021–2022 / III семестр / II курс
Викладачі:	Акулова Надія Юріївна, Коноваленко Тетяна Василівна, Гахарія Карина В'ячеславівна
Профайли викладачів:	https://filolog.mdpu.org.ua/?page_id=15743 https://filolog.mdpu.org.ua/?page_id=3129 https://filolog.mdpu.org.ua/?page_id=15756
Контактний телефон:	(097) 5206 225

E-mail: nadezhda_akulova@mdpu.org.ua
tetiana_konovalenko@mdpu.org.ua
karinavramenko@gmail.com

**Сторінка ОК на
платформі ЦОДТ
МДПУ імені Богдана
Хмельницького:**

<https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5740>

Консультації:

Очні консультації:
щоп'ятниці з 12⁴⁵ до 14⁰⁰
Онлайн-консультації:
платформа ЦОДТ МДПУ імені Богдана Хмельницького

1. АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Європейські цінності у професійній підготовці філологів» має євроінтеграційний характер як у теоретичному (змістовому), так і в практичному (прикладному) аспектах. Він покликаний сприяти дієвій імплементації цінностей об'єднаної Європи засобами філологічної освіти всіма учасниками цього процесу шляхом запровадження інноваційного інструментарію при викладанні філологічних дисциплін на засадах демократичного освітнього простору ЄС.

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Засвоєння освітнього компоненту має на **мети** формування в його слухачів цілісного системного уявлення про європейські цінності, розуміння їх місця та ролі у процесах євроінтеграції українського суспільства.

Його **завданнями** є підтримка курсу на євроінтеграцію як свідомого та закономірного вибору України; сприяння вихованню активного громадянства й відтак – розбудові суспільства на засадах ліберально-демократичних цінностей європейської спільноти; демократизація українського освітнього простору; оновлення європейської ідентичності

українців; формування світогляду, що ґрунтується на культурному багатстві, повазі до інших мов та культур, традицій, толерантного ставлення до всіх націй та народностей; стимулювання міжкультурного діалогу.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	Лекції	Семінари	Самостійна робота
Кількість годин	–	30	60

6. ПОЛІТИКА

Обов'язкове відвідування аудиторних занять; попередня підготовка до лекційних та семінарських занять згідно з рекомендаціями викладача; активна участь в обговоренні питань; якісне та своєчасне виконання завдань, засвоєння тем для самостійного опрацювання; участь у всіх видах контролю – поточному, проміжному та підсумковому. Обов'язкове дотримання [Кодексу академічної доброчесності](#), прийнятого в МДПУ імені Богдана Хмельницького, а також [Положення про академічну доброчесність](#). Здобувачі освіти повинні самостійно виконувати навчальні завдання та завдання поточного й періодичного контролю, самостійні завдання, посилаючись на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримуватись норм законодавства про авторське право.

Навчальні, довідкові та наукові джерела, що мають обмежений доступ, надаються викладачами винятково з освітньою метою. Здобувачі вищої освіти не мають права тиражувати їх або передавати третім особам. Окрім рекомендованих викладачами заохочується використання інших джерел за вибором здобувачів.

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Кількість годин	Тема	Форма діяльності, кількість годин	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1. АКСІОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА СУЧАСНОЇ ЄВРОПИ: ЛІТЕРАТУРНІ ПРОЕКЦІЇ (Н.Ю. АКУЛОВА)						
6	Тема 1. Європейська цивілізація і загальнолюдські цінності	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1-10; 12; 15 URL: 1-7	Підготувати анкету-опитувальник з 20–25 питань за темою заняття. Проаналізувати плакат «Європейські цінності» (вид-во «Ранок»)	5	Вересень 2021
6	Тема 2. Право на непричетність: «За спиною» Гаськи Шиян	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1-10; 12; 15 URL: 1-7	Підготуватися до дискусії за темою заняття. Запропонувати філологічний аналіз паратексту (двох варіантів обкладинки твору) під визначеним кутом зору.	5	Вересень 2021
6	Тема 3. Мрія про порозуміння: «Цинк» Давіда Рейбука	Семінарське заняття	Література: 1-10; 12;	Підготуватися до дискусії за темою заняття. Створити проект соціальної	5	Вересень 2021

		(2 год.) Самостійна робота (4 год.)	15 URL: 1-7	реклами у формі відеоролика чи серії плакатів, спираючись на сюжет твору.		
6	Тема 4. Архів досвіду виживання: «Жінка в Берліні» Марти Гіллерс	<i>Семінарське заняття</i> (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1-10; 12; 15 URL: 1-7	Підготуватися до дискусії за темою заняття. Проаналізувати мистецьку інтерпретацію твору. Подати порівняльну характеристику з літературним першоджерелом.	5	Вересень 2021
6	Тема 5. Коли світ летить у прірву: «Мадрид, 1936» Едуардо Мендоси	<i>Семінарське заняття</i> (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1-10; 12; 15 URL: 1-7	Підготуватися до дискусії за темою заняття. Запропонувати кіноінтерпретацію твору у формі режисерського сценарію. Пояснити обрані засоби та прийоми.	5	Жовтень 2021

**БЛОК 2. МОВНЕ РОЗМАЇТТЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
ЯК КЛЮЧ ДО КОНСТРУКТИВНОГО ДІАЛОГУ (Т.В. КОНОВАЛЕНКО)**

6	Тема 6. Лінгвістичне мапування європейського простору.	<i>Семінарське заняття</i> (2 год.)	Література: 1, 2, 4	У невеликих групах проаналізувати карти (мовне мапування) і поділитися з рештою групи	5	Жовтень 2021
---	--	--	------------------------	---	---	-----------------

		Самостійна робота (4 год.)	URL: 9	своїми висновками. Написати есе "Мови Європейського простору"		
6	Тема 7. Вплив національного характеру на міжкультурну комунікацію.	<i>Семінарське заняття</i> (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1, 2, 4 URL: 9	Створити збірний портрет певної національності з акцентом на національному характері. Створити перелік специфічних особливостей організації комунікації. Створити перелік порад для організації спілкування у міжкультурному просторі.	5	Жовтень 2021
6	Тема 8. Шляхи уникнення або вирішення комунікативних невдач та конфліктів.	<i>Семінарське заняття</i> (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1, 2, 4 URL: 9	Дослідити зразки невдалої комунікації. Вивчити історичні факти про найбільш відомі комунікативні конфлікти. Створити постер про умови досягнення злагоди, компромісу і консенсусу в комунікації.	5	Жовтень 2021
6	Тема 9. Мовна політика Європейського Союзу у сприянні конструктивного діалогу між	<i>Семінарське заняття</i> (2 год.)	Література: 1, 2, 4 URL: 9	Підготувати інформацію про найбільш впливові у Європейському Союзі молодіжні організації. Вивчити політику	5	Листопад 2021

	представниками молоді.	Самостійна робота (4 год.)		організації конструктивного діалогу між представниками молоді. Створити модель молодіжної організації і проведення успішного міжкультурного заходу (ділова гра).		
6	Тема 10. Соціокультурні проблеми у навчанні і викладанні іноземних мов.	<i>Семінарське заняття</i> (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1, 2, 4 URL: 9	Проаналізувати ситуації, у яких наявні соціокультурні проблеми. У невеликих групах підготувати постери для успішного міжкультурного навчання іноземних мов. Створити соціокультурний профіль педагога.	5	Листопад 2021

БЛОК 3. ФУНКЦІОНУВАННЯ МОВИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЦІННІСНО-ДІАЛОГІЧНИХ ПРИНЦИПІВ СОЦІАЛЬНО ЗГУРТОВАНОГО СУСПІЛЬСТВА (К.В. ГАХАРІЯ)

6	Тема 11. Формування інформативної культури сучасної молоді.	<i>Семінарське заняття</i> (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1, 2	Питання для обговорення для роботи у форматі дискусії: 1. Чи комфортно ви відчуваєте себе в глобальній мережі, вільно і без особливих зусиль працюєте з медіа-технологіями? 2. Чи вважаєте електронну інформацію більш значущою?	5	Листопад 2021
---	--	--	---------------------	--	---	---------------

6	Тема 12. Гендерна рівність: європейські практики.	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1, 7 URL: 8	Підготуватися до дискусії за темою заняття. У малих групах провести міні-інтерв'ю щодо норм Нової етики об'єднаної Європи.	5	Листопад 2021
6	Тема 13. «Єдність у розмаїтті» – модель мовного устрою інтеркультурного світу.	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1, 2, 3 URL: 9	Написання тез: «Ідентичність як стан самототожності, самоусвідомлення, самосвідомості».	5	Грудень 2021
6	Тема 14. Європейські цінності в українському вимірі.	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 2,7	Підготуватися до дискусії за темою заняття. Робота в групах за методикою «Six thinking hats»	5	Грудень 2021
6	Тема 15. Вивчаємо європейські закони, стандарти і цінності та інтегруємось у	Семінарське заняття (2 год.)	Література: 1	Складання термінологічного словника. Вивчити основні нормативні документи відповідної	5	Грудень 2021

	Європейський Союз.	Самостійна робота (4 год.)	URL: 9	тематики. Презентації результатів дослідження.		
--	--------------------	--	-----------	--	--	--

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Усний та письмовий, електронне тестування за допомогою освітньої платформи Moodle, застосування QR-кодів, фідбек викладача під час проведення поточного контролю, контролю виконання завдань самостійної роботи, періодичного контролю (перша та друга контрольні точки), оцінювання підсумкового (семестрового) контролю.

Критерії оцінювання відповідно до видів контролю

Загальна система оцінювання освітнього компонента	<p>Освітній компонент вивчається протягом одного семестру. Заплановано два періодичні контролю. Результати кожного з них є сумою поточного контролю та періодичної контрольної роботи. Максимальна кількість балів за один періодичний контроль становить 50 балів.</p> <p>Максимальна кількість балів за поточний контроль (усі види діяльності на практичних (семінарських) заняттях оцінюються на «5», «4», «3», «2», які заносяться в академічний журнал) становить 40% від максимальної кількості балів за періодичний контроль, тобто 20 балів. Вони обчислюються як середньозважений показник за діяльність здобувача вищої освіти на практичних (семінарських) заняттях.</p> <p>60% від максимальної кількості балів за періодичний контроль, тобто 30 балів, здобувач вищої освіти має змогу отримати за періодичну контрольну роботу. Самостійно підготовлені теми або розв'язані окремі пізнавальні завдання, що винесені для самостійного опрацювання здобувачами вищої освіти, оцінюються як частина періодичної контрольної роботи.</p> <p>Здобувач вищої освіти має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної</p>
--	---

	<p>оцінки. Вивчення освітнього компонента завершується іспитом (захист проєктів у форматі постерної конференції).</p> <p>Загальний рейтинг освітнього компонента складається з суми балів, отриманих на екзамені, за поточний і періодичний контроль, і ділиться навпіл.</p> <p>Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач вищої освіти, – 100.</p>
<p>Практичні (семінарські) заняття</p>	<p>5 балів: здобувач вищої освіти дав вичерпну відповідь на поставлене питання і виявив глибоке знання теоретичних основ літературного процесу, спроможність мислити нестандартно, давати оригінальне тлумачення проблем, здатність до всебічного аналізу літературних явищ у їх цілісності й специфічності, художньо-рецептивні та художньо-інтерпретаційні здібності; обізнаний з основними положеннями, теоретичними поняттями літературознавчої науки, вільно оперує її термінологією.</p> <p>4 бали: здобувач вищої освіти правильно і майже в достатньому обсязі дав відповідь на поставлене питання, що підтверджує його глибокі знання з курсу, розуміння основних положень, теоретичних понять, термінів літературознавчої науки.</p> <p>3 бали: здобувач вищої освіти допустив суттєві помилки у викладі матеріалу, порушив логіку відповіді, відтворив матеріал на елементарному рівні, подаючи окремі факти без їх подальшого аналізу.</p> <p>2 бали: здобувач вищої освіти не орієнтується в матеріалі за темою заняття.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущені практичні (семінарські) заняття, а також періодичні контрольні роботи. Невиконання навчального плану є підставою для недопущення здобувача до підсумкового контролю.</p>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Амельченко Н. Цінності об'єднаної Європи. Київ : ГО «Лабораторія законодавчих ініціатив», 2013. 42 с.
2. Піддячий В. Аксіологічні основи розвитку громадянської компетентності майбутнього педагога. Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2018. № 1–2 (54–55). С. 15–21.

3. Савіцький С. Аксіологічна проблематика в літературознавстві // Теорія літератури в Польщі. Антологія текстів. Друга половина ХХ – початок ХХІ ст./упоряд. Б. Бакули; за заг. ред. В. Моренця; пер. з польськ. С. Яковенка. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 236–251.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Грицак Н. Аксіологічний компонент структури жанрової грамотності майбутніх учителів зарубіжної літератури // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2020. № 1 (62). С. 37–43.
2. Романюк Н. Й. Загальнолюдські і національні духовні цінності – серцевина освіти і виховання. Вісник ДААУ. 2001. № 1. С. 343–348.
3. Ружевич Я. Проблема формування ціннісних орієнтацій в учнів (методичний аспект) // Рідна мова. 2014. Вип. 36. С. 99–103.
4. Секомб М. Базові цінності та загальнолюдські цінності у міжкультурному просторі. Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент: збірник наукових праць. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова. 2012. Вип. 11. С. 5–19.
5. Тейлор Ч. Етика автентичності. Вид. 2-ге. Київ : Дух і літера, 2002. 128 с.
6. Токмань Г. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. К. : Міленіум, 2002. 320 с.
7. Kluckhohn F. Variations in Value Orientations. New York : Row, Peterson and Co., 1961. 187 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Online-платформа ГО «Український літературний центр» // LITCENTR. URL: <https://litcentr.in.ua/>.
2. Літературна енциклопедія // УкрЛіб. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/dic/>.
3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua.
4. Офіційний сайт Центру літературної освіти // LITOSVITA. URL: <https://litosvita.com/>.
5. Портал про культуру читання і мистецтво книговидання // Читомо. URL: <https://chytomo.com/>.
6. Словник літературознавчих термінів // OnlyArt. URL: <https://onlyart.org.ua/dictionary-literary-terms/>.
7. Український книжковий веб-портал про сучасну українську та зарубіжну літературу // ЛітАкцент. URL: <http://litakcent.com/>.
8. The European Institute for Gender Equality at a glance // https://www.youtube.com/watch?v=VtPlbFx_9q4&t=68s
9. White Paper on Intercultural Dialogue // Council of Europe. URL: https://www.coe.int/t/dg4/intercultural/source/white%20paper_final_revised_en.pdf.